

N:o 22.

Ank. till Riksd. kansli den 5 mars 1900, kl. 12 midd.

Utlåtande, i anledning af väckt motion angående ändrad lydelse af § 33 i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862.

Uti en inom Andra Kammaren afgifven, till lagutskottet hänvisad motion, n:o 72, anför herr *A. Petersson* i Påboda:

»Vid förlidet års riksdag väckte jag motion om ändrad lydelse af § 33 i förordningen om kyrkostämma m. m. i syfte att i denna förordning få intagen en tydlig bestämmelse rörande kyrkorådets och skolrådets såväl rättighet som skyldighet att utse kassaförvaltare. Denna motion dristar jag härmed med någon ändring förnya, och må af motiveringen följande återgifvas.

»År 1896 beslöt Riksdagen för sin del, att i kongl. förordningen om kommunalstyrelse på landet den 11 mars 1862 skulle under § 56 intagas följande nya stadgande: 'Kommunalnämnden utser för hvarje år inom sig en kassaförvaltare'. Detta beslut godkändes af Kongl. Maj:t, hvadan förändringen sedan 1897 är lag. Då en hvar ledamot i kommunalnämnden gemensamt med de öfrige, enligt samma förordning, är ansvarig för de medel nämnden har under sin förvaltning, var det endast rätt och billigt, att med ansvarsskyldigheten förenades rätten att bestämma hvem ibland dem som skulle handhafva medlen, och att en fullt tydlig bestämmelse härom intogs i lagen.

I kongl. förordningen om kyrkostämma m. m. den 21 mars 1862 stadgas emellertid i § 33 för kyrko- och skolråd alldeles samma ansvars-

skyldighet i fråga om medel, hvilka stå under dess förvaltning, som för kommunalnämnd äro gällande, men någon bestämmelse rörande handhavandet eller förvaltningen af medlen finnes icke. I följd häraf har den praxis äfven i detta fall naturligen utbildat sig, att ordföranden, här sjelfskrifven, också blifvit den sjelfskrifne kassaförvaltaren. Äfven om man icke med skäl kan påstå, att synnerligt afsevärda eller ofta upprepade olägenheter härigenom uppstått — sådana exempel saknas likväl icke — så kan det dock för de ansvarige ledamöterna stundom vara önskvärdt, att kassan lägges i andra händer. Men äfven om så är förhållandet och om än lagen icke lägger bestämdt hinder i vägen härför, är det tydligen af grannlagenhetsskäl svårare att bryta med den häfdvunna seden, så länge det tydliga stadgandet om val af kassaförvaltare saknas i lagen.»

Lagutskottet angaf som skäl för sin hemställan om afslag å motionen, dels att kyrkoråd och skolråd redan nu vore oförhindrade att åt annan än ordföranden uppdraga förvaltningen af de åt dem öfverlemnade kassorna, och dels att det icke vore välbetänkt att i lag bestämma, att kassaförvaltaren skulle, såsom i kommunalnämnd, nödvändigt utses bland ledamöterna sjelfva.

Hvad beträffar rätten i förevarande afseende, har jag icke bestridt densamma, men visst är, att frånvaron af hvarje bestämmelse derom i förordningen föranleder dertill, att i en mängd fall å landsbygden förvaltningen af medlen icke uppdrages hvarken åt ordföranden eller annan person, utan anses ordföranden, oafsedt allt slags bemyndigande, genom tyst påbud sjelfskrifven att handhafva dem. Utskottet erkände också, att det stundom möter svårigheter att begagna sig af rättigheten att utse kassaförvaltare, enär en sådan åtgärd lätt komme att betraktas som ett uttryck af misstroende mot ordföranden. Genom en obligatorisk skyldighet att hvarje år föredraga kassaförvaltningsfrågan minskas dessa svårigheter i betydlig grad, en omständighet, som nog torde förtjena beaktande, icke minst efter den allra senaste tidens händelser med uppdragade kassabrister m. m. på skilda områden.

Hvad det senare af de ofvan omförmälda skälen mot förslaget angår, skall dess betydelse gerna erkännas, i synnerhet som det i städerna ofta torde vara lämpligast att välja kassaförvaltare utom kyrko- och skolråden. Detta föranleder mig också till sådan ändring i förslaget, att förvaltningen må kunna uppdragas åt person inom eller utom rådet.

Jag tillåter mig sålunda vördsamt föreslå, att Riksdagen ville för sin del antaga följande

L a g

angående ändrad lydelse af § 33 i förordningen om kyrkostämma m. m. den 21 mars 1862.

Härigenom förordnas, att § 33 i förordningen om kyrkostämma m. m. den 21 mars 1862 skall hafva följande ändrade lydelse:

§ 33. Kyrkoråd och skolråd utse för hvarje år inom eller utom sig en kassaförvaltare.

En hvar ledamot af kyrkorådet eller skolrådet ansvarar gemensamt med de öfriga för de medel, detsamma under sin förvaltning haft, afvensom för de säkerhetshandlingar, mot hvilkas antaglighet han icke till protokollet gjort anmärkning. Denna ansvarighet fortfar, till dess förvaltningen blifvit antingen af kyrkostämman eller, om klander anställes, af vederbörlig domstol godkänd, eller ock till dess natt och år efter räkenskapernas aflemnande förflutit, utan att klander i laga ordning blifvit anstaldt.»

Enligt utskottets uppfattning är den uti förevarande motion ifrågasatta lagändringen lämplig och välbetänkt. Visserligen måste kyrkoråden och skolråden anses redan enligt gällande lagstiftning ega rätt att sjelfva bestämma, hvilken person inom eller utom deras egen krets skall handhafva den närmaste värden öfver de medel, som stå under kyrko- och skolrådets förvaltning och för hvilka de särskilda rådets ledamöter stå i gemensam ansvarighet, men saknaden af uttrycklig föreskrift om skyldighet för kyrko- och skolråden att utse kassaförvaltare medför den olägenheten, att ett begagnande af nämnda rätt lätt får sken af ett mistroende votum mot ordföranden i kyrko- eller skolrådet. Den af motiönären föreslagna anordningen är egnad att undanrödja eller åtminstone väsentligt minska denna olägenhet och såmedelst tillförsäkra kyrko- och skolråden större verklig frihet, än de nu ega, att öfverlemnna kassaförvaltningen åt den person, de därför finna lämpligast.

Utskottet får alltså hemställa,

att Riksdagen, i anledning af förevarande motion, ville för sin del antaga följande

L a g

angående ändrad lydelse af § 33 i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862.

Häri genom förordnas, att § 33 i förordningen om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862 skall hafva följande ändrade lydelse:

Kyrkoråd och skolråd utse för hvarje år inom eller utom sig en kassaförvaltare.

En hvar ledamot af kyrkorådet eller skolrådet ansvarar gemensamt med de öfriga för de medel, detsamma under sin förvaltning haft, äfvensom för de säkerhetshandlingar, mot hvilkas antaglighet han icke till protokollet gjort anmärkning. Denna ansvarighet fortfar, till dess förvaltningen blifvit antingen af kyrkostämman eller, om klander anställes, af vederbörlig domstol godkänd, eller ock till dess natt och år efter räkenskapernas aflemnande förflutit, utan att klander i laga ordning blifvit anstaldt.

Stockholm den 5 mars 1900.

På lagutskottets vägnar:

CARL B. HASSELROT.

Herr *Leman* har begärt få antecknadt, att han icke deltagit i ärendets behandling inom utskottet.
